

פרשת קדושים

ולפני עור לא תתן מכשול וגו' (יט, יד)

ופירש"י אל תאמר מכור שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה הימנו.

יל"ע דלמה הוצרך לפרש 'ואתה עוקף עליו ונוטלה הימנו', הלא האיסור הוא בעצם הדבר שיועץ לחבירו עצה שאינה לטובתו, ומכירת קרקע כשתמורתה הוא מייעץ לרכוש חמור באותם דמים היא עצה שאינה הוגנת, ולא נצרכים לכך שלבסוף הוא נוטלה הימנו.

ולכאורה נראה דרש"י בא לפרש טעמא דמילתא מפני מה מציע לו כן, ואכתי צ"ב, דזה אינו נצרך לגוף הלאו, ומה לנו לפרש מה טעם הוא יועץ לו כך.

והנה בביאור הרי"ח לתו"כ מפרש דתועלתו מעצה זו היא, דמיירי שהיה מלוה שלו ויש עליו בע"ח מוקדם, וכשיש לו קרקע יטרוף הבע"ח המוקדם, וכשקונה עם הקרקע מטלטלין שאין בהם דין קדימה כדאיתא בגמ' (ב"ק ז, ב), א"כ יוכל הוא ליטול מהם זאת.

וצ"ע דהא אסור לחטוף מהלוה מטלטלין, ואפי' בהיותו בשוק, כדאמרי' בגמ' (ב"מ ג, א), וצריך שהשליח בי"ד יטול ממנו, ומנליה שהשליח בי"ד יתן לו טפי מאשר למלוה הראשון.

עוד יש להעיר דהנה בתו"כ (שם) איתא אל תאמר לו צא בהשכמה שיקפחוהו לסטים. וצ"ב מה הוצרך ללמדינו שזה אסור, האם יש כאן 'עצה שאינה הוגנת', הלא זהו עצת רשעות ששולחו למקום שמסתכן בלסטים, וצ"ע.

מקור: רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א